Metryka Koronna.

Czwarty rejestr przywilejów i rezygnacji[1] Mniejszej Kancelarii Jego Świętego Królewskiego Mości. Według sprawozdania oświeconego i wielmożnego pana Wacława Leszczyńskiego z Leszna, podkanclerzego Królestwa Polskiego, starosty brzeskiego i wareckiego itd.

Rok 1623.

[…]

Deklaracja o szlachectwie Miklaszewskich

Zygmunt III itd.[2]:

Oznajmiamy itd.[3], że wcześniej, na Sejmie Walnym królestwa, odbytym w roku tysiąc sześćset osiemnastym, nadaliśmy szlachetnym Pawłowi i Albertowi Miklaszewskim, w miejsce utraconego przywileju na prerogatywę szlachectwa, darowanego niegdyś szlachetnemu Stanisławowi Miklaszowskiemu[4], inny Nasz przywilej, którym to wyżej wymienionym Pawłowi i Albertowi Miklaszewskim zostały nadane prawa i wolności, służące stanowi rycerskiemu, do którego dodaliśmy następujący warunek: aby wyżej wymienieni Miklaszewscy złożyli przysięgę osobistą[5] przed urzędem grodzkim w Chęcinach w sprawie utraty dyplomu szlacheckiego, darowanego ich ojcu. A ponieważ obecnie na podstawie autentycznego dokumentu, zaczerpniętego z akt grodzkich chęcińskich, ci sami Miklaszewscy, rodzeni bracia, wykazali, iż wspomnianą przysięgę złożyli, i prosili Nas, byśmy po spełnionym warunku, dołączonym do Naszego przywileju, uznali ich bez żadnej wątpliwości za prawdziwych i prawowitych szlachciców — My, łaskawie przychylając się do to tej ich prośby jako słusznej i prawowitej, oświadczamy, że wyżej wymienieni Paweł i Albert Miklaszewscy są prawdziwymi, prawowitymi i niewątpliwymi szlachcicami, przywracając ich w pełni do wszystkich praw i wolności, służących stanowi rycerskiemu królestwa, zgodnie z rozpatrzonym Naszym przywilejem, im samym nadanym.

---

[1] Rezygnacja (łac. resignatio) – w dawnym prawie polskim symboliczny akt zrzeczenia się własności i przeniesienia jej na nabywcę, pierwotnie dokonywany na gruncie poprzez gesty symboliczne (np. wręczenie czapki lub zielonej rózgi, zejście z ziemi), a następnie przeniesiony przed sądy. Z biegiem czasu różnica między aktem sprzedaży a rezygnacją zaczęła się zacierać – oba akty łączono w jednym postępowaniu sądowym, aż w końcu samo pojęcie rezygnacji zaczęło oznaczać całość czynności przenoszących własność.
Źródła: Dąbrowski, Przemysław. *Księga alfabetyczna dawnego prawa prywatnego polskiego*. Lwów 1932. S. 192.; Hube, Romuald. *Prawo polskie w 14 wieku. Sądy, ich praktyka i stosunki prawne społeczeństwa w Polsce ku schyłkowi 14 wieku*. Warszawa 1886. S. 156.; Gloger, Zygmunt. *Encyklopedja staropolska*. Warszawa 1903. S. 160.

[2] Skrót pełnego tytułu, który brzmi: *Zygmunt Trzeci z Bożej łaski król Polski, wielki książe litewski, ruski, pruski, mazowiecki, żmudzki, inflancki, a także dziedziczny król Szwedów, Gotów, Wendów.*

[3] Skrót typowej formuły, która brzmi: „*Oznajmiamy niniejszym Naszym dyplomem wszystkim i każdemu z osobna, których to dotyczy:*".

[4] Tak jest w oryginale. Zarówno w tym, jak i w innych dokumentach z tego okresu występują te dwie formy imienia, nawet w obrębie jednego i tego samego tekstu, a więc są używane zamiennie.

[5] Przysięga osobista (łac. iuramentum corporale) – o funkcjach przysięgi osobistej (inaczej „cielesnej", tj. na krucyfiksie jako symbolu Ciała Chrystusowego) w ówczesnym procesie sądowym zob.: Balzer O., *Przewód sądowy polski w zarysie (Wykład uniwersytecki)*, Lwów 1935 [*Studja nad Historją Prawa Polskiego*, t. XV, z. 1], s. 152–168. Odnośnie do praktyki jej stosowania, co prawda nie w sądach miejskich (oraz pewne podsumowanie literatury w tej kwestii), zob.: Moniuszko A., *Iuramentum corporale praestitit. Przyczynek do badań nad przysięgą dowodową w koronnym procesie ziemskim u schyłku XVI w.* // *Socjum*, Kijów 2010, nr 9, s. 361–372.

Na wiarę czego itd.[6]

Dano w Warszawie, dnia dwudziestego siódmego miesiąca marca, roku jak wyżej.

Zygmunt, król.

Jakub Zadzik, sekretarz Jego Królewskiej Mości.

Źródło:

Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie – Zespół 4 Seria 1 Sygnatura 170 – Metryka Koronna. Regestrum quartum privilegiorum et resignationum cancellariæ Sacræ Regiæ Maiestatis minoris ad relationem illustris et magnifici domini Venceslai a Leszno Lesczynski Regni Poloniae vicecancellarii Brestensi Varecensique etc. Capitanei. M.D.C.XXIII. Declaratio Nobilitatis Miklaszewskich. Folio: B175r–B175v.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:AGAD_-_Metryka_Koronna,_Zesp._4_Ser._1_Syg._170._Wyci%C4%85g.pdf

Transkrypcja: Angel Miklashevsky

26.11.2025

[6] Skrócona forma typowej formuły, która brzmi: „Na wiarę czego niniejszy (dyplom), ręką Naszą podpisany, pieczęcią koronną stwierdzić rozkazaliśmy”.